

İnternette Filtrenin Ötesi

Oktay DURSUN

Bilgisayar Mühendisi
oktay.dursun@emo.org.tr

Bilgi ve İletişim Teknolojileri Kurumu tarafından 22 Ağustos'ta uygulamaya girmek üzere yayınlanan "İnternetin Güvenli Kullanımına İlişkin Usul ve Esaslar"a dair temel değerlendirmelere Şube Bülteni-mizin bir önceki sayısında yer vermiştik. Konu kamuoyunda "internet filtresi" olarak sansürlü ilintili olarak gündeme geldi. 15 Mayıs'ta Türkiye'nin bir çok yerinde paralel eylemler düzenlendi, özellikle İstanbul'da binlerce kişinin katıldığı bir eylemle ikinci kez internet kullanıcılar sanaldan sokağa iniyor, özgürlüklerinin kısıtlanmasına karşı ses çıkarıyordu. Aynı süreçte ciddi bir dezonformasyon ve karalama kampanyası başlatıldı ve eylemciler "pornocu" olmakla suçlandı(!), eylemin arkasında ise "ücretli içerik filtresi üreten şirketlerin" olduğuna dair gülünç iddialar ortaya atıldı. Daha sonrasında ünlü hacker grubu Anonymous'un da sürece dahil olmasıyla konu iyice şenlikli bir hal aldı.

Türkiye'de işler bu seviyede yürürken, G8 toplantısı öncesi Fransa'da İnterneti dize getirme konusunda hevesiyle tanıdığımız Fransa Cumhurbaşkanı Nicolas Sarkozy bir forum topladı; "e-G8 Forumu". Argümanlar aşağı yukarı aynıydı, özellikle çocukların istismarı konusunun her zaman olduğu gibi ön planda servis edildiği forumda, internete bir "yer altı suç şebekesinin" muhiti gibi yaklaşmanın sonucu olarak ivedilikle

düzene sokulması ihtiyacı vurgulanıyordu. Neyse ki Forumda Lawrence Lessig (Harvard Üni – Hukuk Profesörü) gibiler vardı da; "İnternetin geleceği Facebook, Twitter, Google ya da Murdoch değil. Gelecek burada değil. Buradakiler geleceği temsil etmiyor. Burada olmayan bir şeyi korumaya çalışmak yararsız" diyerek bu çabanın ne kadar beyhude olduğunu söyledi.[1]

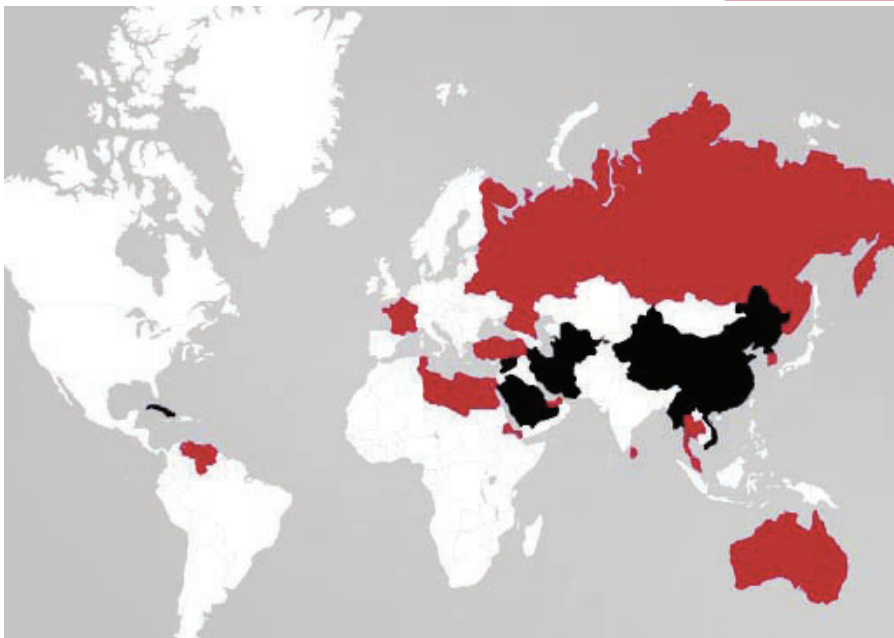
Manzara baştan beri net aslında, İnternet büyüdükçe ve etkisi arttıkça bu alanda hegemonya kurmak isteyenlerin iştahları daha da kabarıyor. Ve bütün devletler vatandaşlarını korumaya bayılıyor (!) Gerçekten öyle mi acaba?

Hak, Ekonomi ve Muhalefet

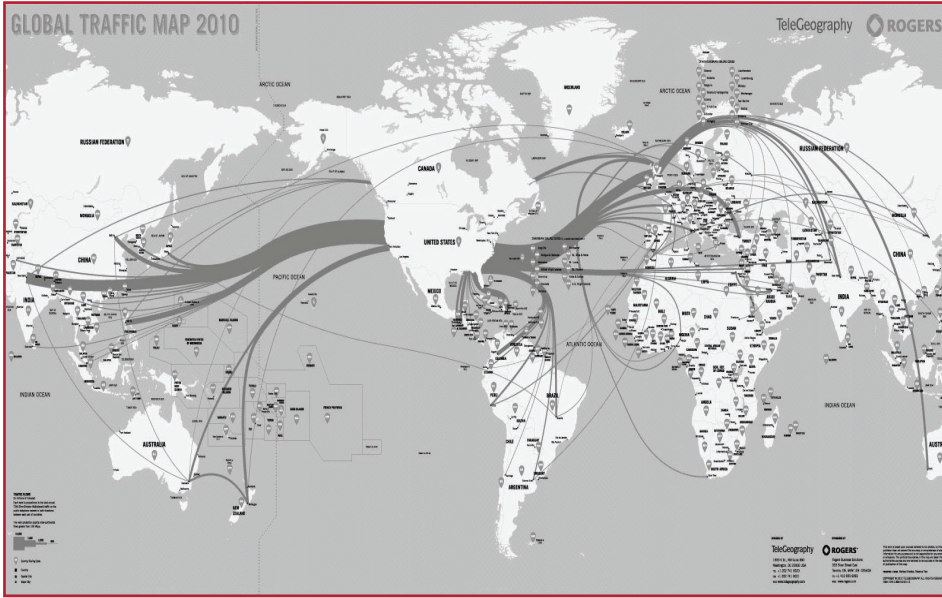
Birleşmiş Milletler İnternet erişimini yeni yayınladığı bir raporla insan hakkı olarak tanımlamışken, 26 Mayıs'da BTK Başkanı Tayfun Acarer'in bir açıklaması basında yer buldu; "Kendi bilgi ve olanakları ile internetin bu tür sakıncalarıyla baş edemeyen sıradan vatandaşların, muhafazakâr ailelerin eve internet sokmamaya varan yöntemlere başvurduğuna dikkat çeken Acarer, Geniş Bant internet abonesi sayısının 'doğgunluk' seviyesiymiş gibi 9 milyon civarında kalmasının da ailelerin bu eğiliminden kaynaklanmış olabileceğini söyledi." [2]

Demek ki tek dert "güvenli internet kullanımı" değil, "istikrarlı abone sayısı artışıydı" ülke çapındaki filtremizin de bu derde derman olması mı bekleniyordu?

Bundan yaklaşık bir ay önce ise: "Telekomda tekel sektörel büyümeyi durdurdu" başlığıyla yayınlanan haberde yine Acarer "İnternet bağlantısında çok yakında kapasite sorunuyla karşılaşılacağını, bu yüzden günü kurtaran mikro uygulamalar değil, makro düzeyde çözümler üretilmesi gerektiğini" söylemişti. [3] Demek ki pazarımız gerçekten tehlikede-di! Ve makro planımız internet ve bilgisayar kullanımı konusunda toplumsal eğitimler vermek yerine interneti filtrelemek!

İnternet Sansürü Haritası

Dünya Küresel İnternet Trafik Haritası

Konuyu daha kapsamlı bir şekilde ele alan Mustafa Aykut küresel IP trafiğinin son beş yılda 8 kat, veri trafiğinin ise son iki yılda 28 kat arttığını belirtiyor fakat diğer taraftan trafik arttıkça gelirler ona bağlı olarak aynı oranda artmadığını, tam aksine, gittikçe meta haline dönüşen temel ses ve veri gelirlerinin azaldığını söyleyerek krizin derinleşeceğini işaretlerini veriyordu. [4]

İşte bu noktada filtreleme yine olası çözümlerden biri olarak karşımıza çıkıyor; “tüm dünyada genişbant veri iletişimi servisleri sunabilen şebekelere olan ihtiyacın günbegün büyümesi mevcut şebekeler üzerinden gönderilen trafiğin artık kolayca yönetilememesinden kaynaklanıyor. Elleriindeki şebekeleri büyüyen veri trafiğiyle aynı hızda yenileyemeyen operatörler çareyi veri trafiğini yönetirken bazı kısıtlamalara gitmekte buluyorlar.” [5]

Geleceğe Dair

Telekomünikasyon ağlarının ekonomi-politiğinin gelecek yıllarda daha fazla internet kullanım alışkanlarımızı ve bu alandaki düzenlemelerde belirleyici olacağını görüyoruz. Güvenli İnternet Paketi'nin seçeneklerinden birisi olan “Yurtiçi İnternet Paketi” de yine benzeri bir yaklaşımla, veri trafiğini yurt içinde tutma amacı taşıdığını TİB yetkililerin açıklamalarından biliyoruz.

İlerde ulusal sınırlarımız internete taşınır mı, web sitelerine vize ile girmek zorunda kalır mıyız bilemiyoruz, fakat henüz maceranın başındayız. İnternet bir kamusal alan olarak, diğer alanlarla derinden bağlantılı

bir şekilde tüm aktörlerin ciddi bir mücadelesine sahne olacak görünüyor. Küresel sermaye ile entegre olmuş ve Türkiye’de toplumun iliklerine işlemiş muhafazakarlıkla beslenen AKP, ‘Sarkozy’gillerin cephesinden başarılı bir aktör olarak karşımızda duruyor. Neyse ki, tarih her zaman egemenlerin istediği ve beklediği şekilde ilerlemiyor, İnternet de toplumsal bir yaratı olarak “bizim cephenin” dinamikle-riyle şekillenecek..

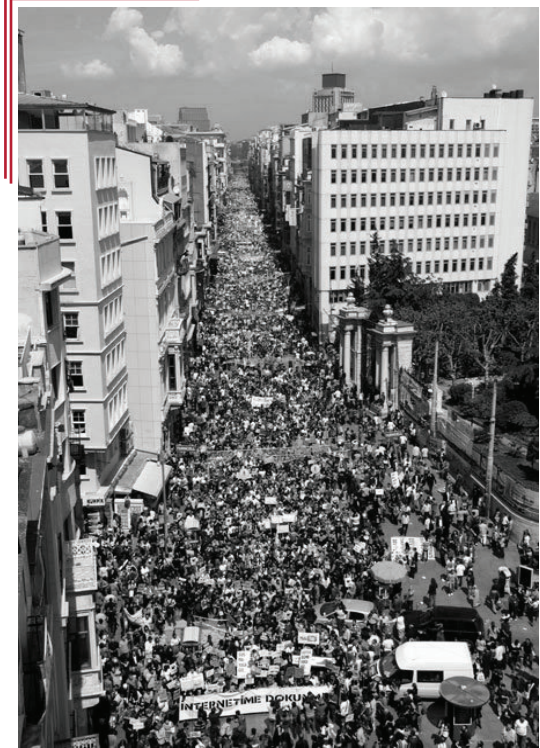
[1]: Arap devrimini Facebook değil halk yaptı (Hürriyet Teknoloji / 27.05.2011 / <http://goo.gl/elO7j>)

[2]: Mütedevyin tüketici ayarı (Radikal / 12.05.2011 / <http://goo.gl/C3TaW>)

[3]: Telekomda tekel sektörel büyümeyi durdurdu (Ntvmsnbc / 16.04.2011 / <http://goo.gl/ixD7G>)

[4]: Dijital Tsunami (BTHaber / <http://goo.gl/NAusQ>)

[5]: İnternet erişimini engelleme Avrupa'nın da problemi (BTHaber / <http://goo.gl/dUXIa>)

İnternetime Dokunma Eylemi (15.05.2011/ İstanbul)